

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-02-25
Besvaras senast
2022-03-21

Till statsrådet Khashayar Farmanbar (S)

2021/22:380 Investeringsavtal

Det är inte första gången investerarskyddet utmanar demokratiskt fattade beslut, något vi från Vänsterpartiet varnat för gång på gång. Den här gången handlar det om det kinesiska telekombolaget Huawei, som stämmer Sverige på över 5 miljarder kronor.

Anledningen är framtida förlorade intäkter eftersom Huawei utestängdes från utbyggnaden av det svenska 5G-nätet samt att Post- och telestyrelsen angett att befintliga produkter i nätet från Huawei ska vara avvecklade senast den 1 januari 2025.

Huawei har, precis som många andra företag, valt att vända sig till ICSID, en internationell investeringstribunal. Det innebär att det skapas en process utanför den nationella rättsramen; en process som dessutom pågår bakom stängda dörrar. Att Huawei kan göra detta beror på att Kina och Sverige sedan tidigare har ett avtal om investeringskydd.

Man skulle kunna tro att investeringsavtal i olika former borde avskräcka EU och Sverige eftersom det finns så många exempel på företag som använder dem för att kontinuerligt hota om stämning och på så sätt få stater att antingen ändra demokratiskt fattade beslut eller anpassa samhällsförändringar utifrån företagets villkor. Det finns exempel där ny miljölagstiftning som ställer mer aktuella krav leder till rättsprocess mellan stat och företag. Eller som i fallet med Huawei och 5G-nätet, en säkerhetspolitisk fråga för den berörda staten men som slutar i en rättsprocess.

I stället fortsätter EU att skriva handelsavtal med dessa klausuler. I Kinas fall kom EU och Kina den 30 december 2020 fram till en principiell överenskommelse om att teckna ett investeringsavtal. Överenskommelsen håller nu på att granskas och ska därefter godkännas.

Så här kan vi inte ha det, det urholkar demokratin och riskerar klimatomställningen.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Khashayar Farmanbar:

1. Anser statsrådet att investeringsavtalen har förlorat den intention de hade när de skapades, och om ja, vilka initiativ är statsrådet beredd att ta med anledning av detta?
2. Kommer regeringen att verka för att stoppa den typ av investeringsavtal som underminerar folksuveräniteten?

.....

Lorena Delgado Varas (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck